

UiO • **Institutt for privatrett**
Det juridiske fakultet

**Rettslig utvikling:
Ny finansavtalelov, nye dommer fra Høyesterett**

Professor Marte Eidsand Kjørven, Institutt for privatrett

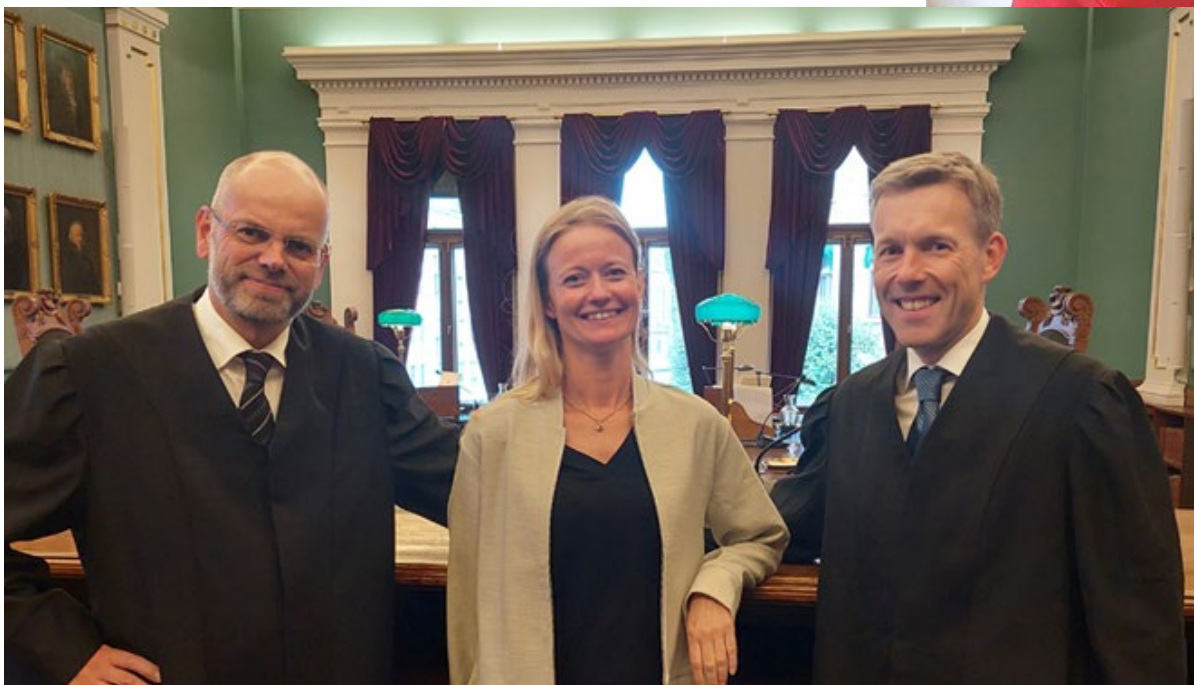
Agenda

- Olga-svindel x 2 i Høyesterett
- Sentrale endringer i reglene om uautoriserte/ikke godkjente betalingstransaksjoner
- Nye regler om falske elektroniske signaturer

Olga-svindet

HR-2022-2468-A

HR-2022-1752-A

Økokrim, Temarapport april 2023

«Politiet registrerte i 2022 en økning av bedragerier hvor gjerningspersonene utgir seg for å være politi- eller bankansatt. Det er hovedsakelig kvinner i pensjonsalder som bedras og det gjennomsnittlige tapet i hvert bedrageri er på ca. 200 000 kroner. I noen tilfeller har offeret blitt bedratt for over 1 million kroner. Bedrageri der gjerningspersonen utgir seg for å være politi eller bank genererer et stort økonomisk utbytte til kriminelle aktører.

I september 2022 slo Høyesterett fast i dom at banker har ansvaret for å bære det økonomiske tapet fra BankID-bedragerier. Økokrim sitt inntrykk er at bankene i de fleste tilfeller dekket tapet til den fornærmede.

Enkelte bedrageriofre har vært redde for å ha kontakt med politiet i etterforskningen av saker, av frykt for å bli bedratt på nytt. Bedragerne utnytter tilliten ofrene har til politiet og finansinstitusjoner, og det er en bekymring at enkeltpersoner kan få redusert tillit til politiet som følge av bedrageriene.»

FinKN-2023-4

- Forbrukeren oppringt fra en person som utgav seg for å være fra Microsoft og fortalte at forbrukerens PC var i ferd med å bli hacket.
- «Slik flertallet ser det, må banken ha bevisbyrden for at kunden i det individuelle tilfellet har vært seg bevisst pliktbruddet.»
- «Klageren er utenlandsk utvekslingsstudent i Norge, og kan ikke forutsettes å være godt kjent med norske forhold. Nemnda kan ikke anse det bevist at klageren i sin kontakt med svindleren var seg bevisst pliktbruddet etter finansavtaleloven og avtalevilkårene. Nemnda kan derfor ikke konkludere med fullt ansvar for klageren etter § 35 tredje ledd, jf. § 34 første ledd.»
- Dissens fra finansnæringens representant:
 - «Etter mindretallets syn kan ikke Microsoft sammenliknes med eller behandles på samme måte som banken og politiet.»

Sentrale endringer i reglene om ikke godkjente betalingstransaksjoner

- Minste egenandel redusert fra 1200 til 450 kr
- Presisering av forsettsvilkåret
- Unntak fra egenandelsansvar
 - Når banken ikke har tilrettelagt for varsling på lovpålagt måte
 - Når det ikke er brukt sterk kundeautentisering

FinKN-2023-188, grov uaktsomhet

- Klager fikk en epost med avsenderadresse yognuhiste@vusra.com med følgende tekst:
 - Emne: Dokumenter tilgjengelig i altinn**
 - Dokument er tilgjengelig.
 - Logg inn i Altinn for å se innholdet.
 - Logg inn på Altinn direkte: Logg inn
 - Med hilsen
 - Skatteetaten
 - Flertallet i nemnda konkluderte med at det ikke var grovt uaktsomt av kunden.
- «Kontohaveren forklarer at hun ventet på skattemeldingen, og at e-posten fra Skatteetaten derfor ikke vakte hennes mistanke. Flertallet er enig med foretaket i at teksten i e-posten er formulert lite profesjonelt. Flertallet mener likevel at teksten ikke er så uprofesjonell at den uten videre måtte vekke mistanke. Avsenderadressen for e-posten er lite troverdig for en e-post fra Skatteetaten.»

Petter Omland

Petter Omland, jurist, prosjektmedarbeider i ID-juristen

Innlegg

Finansbransjens Mikke Mus-domstoler

Svindelofre har krav på bedre behandling enn de gjerne får når sakene håndteres i bankenes kontorlandskaper eller interne organer som benevnes som «klagenemnd» eller «reklamasjonsnemnd».

PUBLISERT: 25.08.22 — 19.49 OPPDATERT: 2 MÅNEDER SIDEN

Forbrukertilsynet

Meny

Forbrukertilsynet

Meny

Du er her: [Forside](#) / [Artikler](#) / [Forbruker](#) / Vil sjekke om bankene følger loven

27. juni 2022

Vil sjekke om bankene følger loven

Har det blitt trukket penger fra en konto, som kontoeier selv ikke har godkjent, skal banken tilbakeføre beløpet. Vi har fått tips om at mange banker ikke gjør dette, og nå vil Forbrukertilsynet undersøke saken.

Mulige lovbrudd

Forbrukertilsynet mottok i april brev fra rettshjelpsprosjektet ID-juristen som kan tyde på at bankene ikke overholder disse pliktene.

– Eksempler vi har mottatt fra ID-juristen kan tyde på at bankene selv foretar en intern vurdering av reklamasjoner om trekk kunden mener å ikke ha godkjent, og ikke automatisk tilbakefører beløpet kunden har reklamert over. Eksemplene kan også tyde på at kundene får informasjon om at de selv må klage saken videre dersom de er uenige i bankens beslutning i saken. Dette er i så fall brudd på reglene i finansavtaleloven, sier Trond Rønningen, direktør i Forbrukertilsynet.

Også Finansklagenemndas praksis kan tyde på at bankene ikke overholder reglene.

Forbrukertilsynets kartlegging

Forbrukertilsynet kartlegger nå derfor bankenes rutiner for, og faktiske håndtering, av denne type saker. Vi har bedt om dokumentasjon fra utvalgte banker på hvordan de håndterer slike reklamasjonssaker

Nye regler om ansvarsfordeling ved falsk digital signatur i finansavtaleloven kapittel 3.III

- Publikasjoner
 - Elektroniske signaturer og avtalebinding
 - Line Utne Norland og Marte Eidsand Kjørven
 - Reglene om tapsfordeling ved misbruk av elektroniske signaturløsninger i finansavtaleloven 2020 kapittel 3 del III
 - Ole Martin Juul Slyngstadli og Marte Eidsand Kjørven
- Reglene søker å likestille situasjonen der BankID er misbrukt til å tømme konto og til å inngå avtaler om lån (og andre finansielle tjenester)
 - Inngangsvilkår
 - ikke bindende avtale
 - Ansvar etter «ellers gjeldende rettsregler», jf. HR-2020-2021-A
- Tilhørende regler om bevisbyrde og beviskrav i §3-6
 - Krever kvalifisert sannsynlighetsovervekt for at BankID-innehaveren har samtykket til avtalen eller opptrådt forsettlig